

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת
 لجنة الانتخابات المركزية
 The Central Elections Committee

Justice Uzi Vogelman
 Supreme Court of Israel
 Chairman of the Central Elections Committee

قاضي عوزي فوجلان
 المحكمة العليا
 رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט עוזי פוגלמן
 בית המשפט העליון
 יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 44/24

העותרת: מפלגת העבודה הישראלית

נגד

המשיבה: מפלגת ש"ס התאחדות הספרדים העולמית שומרי תורה

עתירה לצו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959

בשם העותרת: עו"ד עמרי שגב
 בשם המשיבה: עו"ד ישראל באך

החלטה

לפני עתירה להורות למשיבה להסיר פרסומים שונים, כמפורט בעתירה ובנספח לה, שיש בהם ברכות של רבנים לאלה שיצביעו למשיבה בבחירות הקרובות. לטענת העותרת, פרסומים אלה מפירים את האיסור לשדל להצביע בדרך של הבטחה להעניק ברכה, לפי סעיף 122(6) לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969 (להלן: חוק הבחירות); ואת האיסור לעשות תעמולת בחירות שקשורה בהענקת מתנות, לפי סעיף 8 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק דרכי תעמולה). לדברי העותרת, לא פנתה למשיבה לשם מיצוי הליכים, בשל דוחק הזמן ומאחר שבמהלך השנים הפרה המשיבה את הדין פעמים רבות.

המשיבה מציינת שאחד הפרסומים הוא סרטון שהופיע בעמוד "פייסבוק" שאינו בשליטתה, ושהורד לבקשתה. אשר ליתר הפרסומים, המשיבה טוענת שהיה על העותרת לפנות אליה לצורך מיצוי הליכים, ולגוף העניין – שהדין אוסר להעניק לאדם מתת ממשית, וכזו לא ניתנה כאן.

לאחר שעיינתי בעתירה, בנספח לה ובתגובה, הגעתי למסקנה שדין העתירה להידחות. סעיף 8 לחוק דרכי תעמולה אוסר תעמולת בחירות שקשורה בהענקת "מתנות". מתנות אלו הן מתת שתכליתה הדומיננטית בעיני הבורח הסביר היא תעמולה. ככלל, יש לו גם ערך כספי (ראו עמדות השופטים השונים בדנג"ץ 1525/15 טיבי נ' מפלגת ישראל ביתנו (23.8.2017)). עם זאת, מתנה אינה חייבת להיות חפצית. היא יכולה להיות למשל בדרך של מתן שירות או הענקת אחרת שיש לה ערך

כלשהו לבוחר (תרי"ם 94/98 סיעת "ירושלים עכשיו" בראשות ארנן יקותיאלני נ' מפלגת ש"ס, פ"ד נב(4) 654 (1998) (להלן: עניין ירושלים עכשיו); תב"כ 44/21 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ש"ס – התאחדות הספרדים שומרי תורה (4.4.2019)). ברכה ערטילאית כמו אלו שלפניי אינה מסוג הדברים הללו, ולכן הענקת ברכה כללית לבדה אינה "מתנה" כמשמעותה בסעיף 8 לחוק דרכי תעמולה.

סעיף 122(6) לחוק הבחירות אוסר, בין היתר, לשדל אדם להצביע בעד רשימת מועמדים מסוימת בדרך של "הבטחה להעניק ברכה". תכליתו היא:

"שהבוחרים יכריעו בדעתם בעבור מי יצביעו ובעבור מי לא יצביעו לאחר שישקלו בדעתם באורח חופשי ומושכל מיהו הראוי לדעתם כי יבחרו בו... בדרכו של אותו הלוך מחשבה, תכלית החוק היא למנוע תופעה בלתי ראויה זו, שאנשים יצביעו או יימנעו מהצביע בעבור מפלגה... בהיותם מושפעים על-ידי שיקולים שאינם ממין העניין או שיקולים בלתי ראויים אחרים" (תב"ם 11/01 פינס-פז נ' סיעת ש"ס, פ"ד נה(3) 168, 171–172 (2001) (להלן: עניין פינס-פז)).

המשיבה מדגישה בתשובתה כי אמירות כגון "מי שיפעל בדרך פלונית יישא ברכה", שגורות בלשון מצביעה, וכי אין בהן משום שיקול להצבעה. העותרים לא הניחו לפניי תשתית שלפיה הבוחר הסביר עלול להרגיש כבול לדרך הצבעה מסוימת נוכח הבטחות ערטילאיות, שאינן אישיות ושאינן טעונות התחייבות או רישום, לברכה. משהנטל להוכחת העתירה מוטל על העותרים (עניין פינס-פז, בעמ' 173), מצאתי לדחות את העתירה. אעיר שבסרטון שהוסר לבקשת ש"ס, אמר הרב דוד קוק: "מי שלא מצביע ש"ס, שלא יבוא לקבל ממני ברכה". בלי להכריע אם אמירה כזו נכנסת בגדר סעיף 122(6), הרי שכאמור היא הוסרה.

משזו התוצאה לגוף הדברים, אין לי צורך לדון בטענה בדבר מיצוי הליכים. העתירה נדחת אפוא. בנסיבות העניין אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ט' בניסן התשפ"א (22 במארס 2021).

עוזי פוגלמן

שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-24

